

PARAFIA PW. NMP MATKI KOŚCIOŁA W WARNICACH W LATACH 1977–2018

Piotr Lichota*
Szczecin

Wprowadzenie

Nowy podział granic po zakończeniu II wojny światowej zburzył dotychczasowy porządek w całym kraju. Na wschodzie do ZSRR zostało siłą włączonych kilka milionów żyjących tam Polaków, na zachodzie zaś pozostały tysiące pustych poniemieckich miast i wsi, a tereny te propagandowo nazwano „odzyskanymi”. Ówczesna polska władza zarządziła masowe przesiedlenia Polaków ze wschodu na zachód, organizując transporty kolejowe z ludźmi i ich dobytkiem. Na tereny zamieszkałe przed wojną przez Niemców zaczęli też przybywać mieszkańcy z tzw. centralnej Polski. Przyjeżdżali tu głównie ze względów ekonomicznych. Dla wielu przyjazd na Pomorze Zachodnie był tzw. nowym otwarciem. Do Warnic i okolicznych miejscowości pierwsi osadnicy przybyli jesienią 1947 roku, głównie z powiatu końskiego na Kielecczyźnie, z okolic Płocka, z Rzeszowszczyzny i Lubelszczyzny. To właśnie ci ludzie, ubogaceni różnorodnymi tradycjami, położyli podwaliny pod wspólnotę parafii pw. NMP Matki Kościoła w Warnicach.

Warnicka parafia w 2017 roku obchodziła jubileusz 40-lecia istnienia. Jest ona doskonałym przykładem, w jaki sposób rozwijały się małe wspólnoty parafialne na terenie dzisiejszej archidiecezji szczecińsko-kamieńskiej. Kościół katolicki po II wojnie światowej przeszedł na Pomorzu Zachodnim trudną drogę. Najpierw

---

* Mgr lic. Piotr Lichota – dyrektor TVP3 Szczecin. E:mail: p-lichota@wp.pl.

trzeba było przystosować do sprawowania kultu protestanckie kościoły, zaprowadzić nową administracyjną organizację kościelną i wreszcie (wkładając w to najwięcej wysiłku) stworzyć z wiernych, którzy przybyli na te tereny z różnych części Polski, zakorzenionych w różnych tradycjach i w różnych zwyczajach, wspólnoty prawdziwej wiary. Udało się tego dokonać dzięki ofiarnej postudze kapłanów i zaangażowaniu w te dzieła samych mieszkańców.

1. Zarys dziejów Warnic i początki parafii

Wprawdzie parafia pw. NMP Matki Kościoła w Warnicach powstała w 1977 roku, jednak jej początków należy doszukiwać się już na początku XIV wieku, a może i wcześniej. Po raz pierwszy o Warnicach oficjalnie wspomniano w dokumentach z 1305 roku, kiedy to wraz z kilkoma innymi wioskami książę Otton I sprzedał je ówczesnemu biskupowi kamieńskiemu Henrykowi von Wachholz¹. Nie ma najmniejszych wątpliwości, że Warnice wchodziły w skład administracji kościelnej biskupstwa kamieńskiego na długo przed pierwszą udokumentowaną wzmianką historyczną. O zasięgu tegoż biskupstwa poświadcza bulla papieża Klemensa III z 1188 roku, wymieniając m.in. Kamień, Pyrzyce i Stargard².

W 1490 roku ówczesny właściciel Warnic, Gunther von Billerbeck, ufundował nowy kamiennie-ceglany kościół. Świątynia na pewno przetrwała do 1534 roku, kiedy to na Sejmiku w Trzebiatowie książęta pomorscy Filip I i Barnim IX przeszli na luteranizm³. Ludność Warnic przez całe wieki zajmowała się głównie rolnictwem. Poza uprawą roli hodowano duże ilości bydła i owiec. Zabudowa wsi opisana w 1881 roku miała formę owalną. W centrum wsi stał kościół, a wokół niego był cmentarz. Tuż przy kościele znajdowała się pastorówka z budynkami gospodarczymi i placem obsadzonym drzewami. Po obydwu stronach ulicy znajdowały się szkoła, zagrody chłopów, czworaki i kuźnia⁴. Pod koniec XIX wieku na zachód od Warnic poprowadzono linię kolejową łączącą Stargard

---

¹ H. Lemcke, *Die Bau- und Kunstdenkmäler des Regierungsbezirks, Stettin* 1906, s. 515.

² G. Chmarzyński, *O architekturze monumentalnej miast i architekturze wiejskiej*, w: *Pomorze Zachodnie*, red. J. Deresiewicz, t. 2, Poznań 1949, s. 398.

³ K. Kozłowski, G. Wejman, *Zarys związków Pomorza Zachodniego z Polską i dziejów Kościoła katolickiego na tej ziemi (X w.–1945 r.)*, w: *Droga Polski i Kościoła na Pomorze Zachodnie (X w.–1945 r.)*, red. M. Frankel, Szczecin 1995, s. 37.

⁴ Archiwum Urzędu Gminy w Warnicach (dalej AUG), A. Gerlach-Jusewicz, *Studium ruralistyczne gminy Warnice*, Szczecin 1996, s. 45.

z Pyrzycami⁵. Do zakończenia II wojny światowej w parafii Warnice pracowało dwunastu pastorów protestanckich. Ostatnim z nich był pastor Krust Immanuel Robert Meyer⁶. Wspominał go w latach 90. ubiegłego wieku Günther von Billerbeck jr., potomek byłych właścicieli Warnic.

Po działaniach wojennych pierwsi polscy osadnicy przybyli do Warnic dopiero w 1947 roku. Pochodzili głównie z Kielecczyny (powiat konecki), a także z byłego województwa warszawskiego, Rzeszowszczyzny, Lubelszczyzny oraz Wielkopolski. Jedni wspominają, że zastali kościół w całkowitej ruinie, inni że był w doskonałym stanie i że nadawał się do sprawowania kultu. Rozbieżność zdań jest z pewnością wynikiem tego, że w niedługim czasie po zasiedleniu wielu nowych mieszkańców Warnic własnymi rękoma rozbierało świątynię. Niszczono tym samym wyposażenie kościoła. W jednym z domostw zamontowano schody prowadzące na emporę. Na podwórzu innego gospodarstwa niszczały kościelne organy. Ławki z kościoła rozbijano i przeznaczano na opał, zaś cenniejsze przedmioty wcześniej padły łupem szabrowników. Dzwony warnickiego kościoła wywieziono na Kielecczynę.

W większości kościoły na całym Pomorzu Zachodnim nie były administrowane, gdyż brakowało kapłanów. Księża, którzy przyjechali wraz ze swoimi parafianami z terenów włączonych do ZSRR, obsługiwali duszpastersko wioski oddalone od siebie nawet o kilkadziesiąt kilometrów, a nowej komunistycznej władzy taka sytuacja była na rękę. Po pierwsze przewidywano, że wkrótce kościoły protestanckie mogą zostać zaadaptowane przez katolików, więc nie widziano interesu w tym, aby je chronić. Po drugie wszystkie zabytki tzw. poniemieckie powinny zniknąć, bo kojarzą się z okupantem. I tak przez lata kościół w Warnicach niszczał, aż pozostały z niego jedynie kamienno-ceglane mury. Z zeznań świadków wiadomo, że opiekę duszpasterską nad mieszkańcami Warnic sprawowali Księża Chrystusowcy ze Stargardu Szczecińskiego. Potwierdzają to także nazwiska dzieci figurujących w księgach chrztu parafii pw. św. Józefa w Stargardzie⁷. Stargardzcy duchowni przybywali również do Warnic z racji kołedy⁸. Przepuszczalnie w 1952 roku Warnice zostały przyporządkowane kon-

---

⁵ Tamże.

⁶ H. Moderow, *Die Evangelischen Geistlichen Pommerns von der Reformation bis zur Gegenwart*, Stettin 1906, s. 622–624.

⁷ Archiwum Parafii pw. św. Józefa w Stargardzie Szczecińskim, Księga chrztów, lata 1945–1957.

⁸ Archiwum Kurii Metropolitalnej Szczecińsko-Kamieńskiej w Szczecinie (dalej: AKMS), Teczka parafii pw. św. Józefa w Stargardzie Szczecińskim.

kretniej parafii. Była nią parafia pw. św. Michała Archanioła w Starym Przylepie. Aż do 1976 roku mieszkańcy Warnic uczęszczali do oddalonego o 2 km kościoła w Barnimie.

Dnia 28 stycznia 1973 roku ówczesny proboszcz w Starym Przylepie, ks. Czesław Samplawski, wystosował pismo do Kurii Biskupiej w Szczecinie – „Opinię tyczącą się nie będącej w posiadaniu Kościoła ruiny świątyni w Warnicach”⁹. Dowiadujemy się z niego m.in., że „...[kościół] potrzebny jest dla uaktywnienia życia religijnego (...). Obecny stan budynku: mury kamienne w dość dobrym stanie, jedynie szczyt wieży zniszczony. Plac ogrodzony płotem z elementów betonowych (...). Przedstawiciele władz robią mieszkańcom nadzieję, że ten kościół otrzymają (...). Sądzę, że Warnice byłyby najlepszym miejscem na centrum nowej parafii (...). Trudno mi podać w jakim czasie można by odbudować ten kościół (...)”¹⁰. To pismo jest pierwszym dokumentem mówiącym o planach odbudowy kościoła.

Władze mimo zachowywania pozorów, nie chciały zgodzić się na oddanie ruiny z prostej przyczyny. Oto bowiem ziemia pyrzycka miała stać się centrum i wzorem do naśladowania komunistycznej polityki rolnej dla całego Pomorza Zachodniego. Warnice ze wszech stron otoczone były przez Państwowe Gospodarstwa Rolne (Barnim, Wójcin, Koszewo, Koszewko), w Witkowie działała Spółdzielnia Rolnicza z filią w pobliskim Reńsku, a w samych Warnicach działał największy w województwie Państwowy Ośrodek Maszynowy. Warnicki POM miał być zapleczem naprawczym dla maszyn wykorzystywanych we wspomnianych gospodarstwach¹¹. Jednak mimo tych przeciwności ks. Czesław Samplawski nie zaprzestawał starań o odzyskanie ruiny kościoła w Warnicach.

Wreszcie w trakcie wizyty duszpasterskiej (kolędy), przeprowadzonej w Warnicach w dniach 17–18 stycznia 1974 roku, ks. Samplawski po raz pierwszy ogłosił swoim parafianom: „Mamy kościół”¹². Następnie spotkał się w Szczecinie z przedstawicielką Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, która zobowiązała się do sporządzenia dokumentacji fotograficznej ruiny kościoła w Warnicach¹³. Jeszcze w styczniu 1974 roku powstał Parafialny Komitet Odbudowy Kościoła¹⁴.

⁹ AKMS, Teczka parafii pw. św. Michała Archanioła w Starym Przylepie.

¹⁰ Tamże.

¹¹ J. Filipowicz, *Odbudowa i rozwój rolnictwa pyrzyckiego w latach 1945–1967*, „Zeszyty Pyrzyckie”, 3 (1971), s. 213.

¹² Archiwum Parafii pw. NMP Matki Kościoła w Warnicach (dalej: APW), Ogłoszenia Parafialne, Teczka za pierwsze lata działalności parafii, 1977–1981.

¹³ APW, Kronika parafialna, t. 1, lata 1977–1981.

¹⁴ Tamże.

Podczas pierwszego spotkania komitetu zarządzono uporządkowanie placu kościelnego i wnętrza ruiny. Postanowiono też ogłosić zbiórkę srebra na tabernakulum¹⁵. O powstaniu komitetu i pracach porządkowych przy ruinie kościoła ks. Czesław Samplawski na bieżąco informował ówczesnego biskupa szczecińsko-kamieńskiego, Jerzego Strobę. Ten już 4 lutego 1974 roku zapewnił ks. Samplawskiego, że Warnice będą siedzibą nowej parafii¹⁶. Zaledwie cztery dni później dyrektor Wydziału ds. Wyznań Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie na spotkaniu z ks. Czesławem Samplawskim oświadczył, że jest zgoda na odbudowę kościoła¹⁷. Natychmiast przystąpiono zatem do prac budowlanych. Robota posuwała się błyskawicznie.

W dniach 5–6 czerwca 1976 roku w Starym Przylepie odbywała się wizytacja biskupia. Swoją pobyt w parafii bp Jerzy Stroba rozpoczął od odwiedzin odbudowywanego kościoła w Warnicach. Tam też spotkał się z mieszkańcami zarówno Warnic, jak i okolicznych wiosek¹⁸. W kronice wizytacji pasterskiej czytamy m.in.: „Ksiądz Biskup Ordynariusz podziękował Ks. Proboszczowi i Wiernym za dotychczasowe prace przy odbudowie kościoła i zaprosił jednocześnie do zdynamizowania tychże prac, aby odbudowę można było zakończyć w bieżącym roku”. Uroczystego poświęcenia kościoła w Warnicach dokonał 19 grudnia 1976 roku ordynariusz szczecińsko-kamieński bp Jerzy Stroba. We mszy św. uczestniczyli licznie zgromadzeni kapłani z dekanatu pyrzyckiego i innych miejscowości. Kościół po brzegi wypełnili wierni¹⁹. Zaledwie 11 dni po poświęceniu kościoła Kuria Biskupia Szczecińsko-Kamieńska wystosowała do Wydziału ds. Wyznań Urzędu Wojewódzkiego pismo zawiadamiające o zamiarze utworzenia parafii²⁰. W skład nowej parafii miało wejść osiem miejscowości należących do tej pory do parafii w Starym Przylepie: Warnice, Barnim, Dębica, Kłęby, Koszewo, Koszewko, Reńsko, Wójcin. Odpowiedź z Wydziału ds. Wyznań przyszła do Kurii Biskupiej 31 stycznia 1977 roku. Czytamy w niej m.in. „(...) nie zgłasza się zastrzeżeń przeciw utworzeniu nowej parafii w Warnicach”²¹.

---

¹⁵ Tamże.

¹⁶ Tamże.

¹⁷ Tamże.

¹⁸ AKMS, Teczka parafii pw. św. Michała Archaniola w Starym Przylepie, archiwum wizytacji pasterskiej.

¹⁹ APW, Kronika parafialna, t. 1, lata 1977–1981.

²⁰ AKMS, Teczka parafii pw. św. Michała Archaniola w Starym Przylepie.

²¹ Tamże.

Przy takim obrocie sprawy bp Jerzy Stroba 12 marca 1977 roku erygował parafię pw. NMP Matki Kościoła z siedzibą w Warnicach. Pierwszym proboszczem parafii został ks. Czesław Samplawski, dotychczasowy proboszcz w Starym Przylepie²². W skład nowej parafii weszło osiem miejscowości wymienionych wcześniej w piśmie Kurii Biskupiej Szczecińsko-Kamieńskiej, skierowanym do Wydziału ds. Wyznań Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie. Poza Warnicami były jeszcze trzy wioski, które miały swoje kościoły. Świątynie te stały się zatem filiami dla kościoła parafialnego w Warnicach: Barnim – kościół pw. Narodzenia NMP, oddalony od Warnic o 2 km, Koszewo – kościół pw. Niepokalanego Poczęcia NMP, oddalony od Warnic o 6 km, Koszewko – kościół pw. św. Teresy od Dzieciątka Jezus, oddalony od Warnic o 8 km²³.

Ogółem w parafii w dniu jej erygowania mieszkało około 2,5 tys. wiernych. Nowo utworzona parafia rozpoczęła swoją zwykłą działalność 3 kwietnia 1977 roku. Dowiadujemy się o tym z ogłoszeń duszpasterskich, wygłoszonych po raz pierwszy w kościele w Warnicach przez proboszcza ks. Czesława Samplawskiego: „(...) czytamy dziś dekret erekcyjny wydany przez J.E. Księdza Biskupa Szczecińsko-Kamieńskiego Dra Jerzego Strobę. Bogu niech będą dzięki (...)”²⁴. Palącym problemem dla nowej parafii stał się brak domu parafialnego (plebanii). Prowizoryczne biuro parafialne stworzono zatem w prywatnym domu rodziny Brzezińskich²⁵. To właśnie tam proboszcz nowej parafii przyjmował interesantów, tam odbywały się nauki przedślubne i przed chrztem. Nie mając dachu nad głową w Warnicach, ks. Czesław Samplawski dojeżdżał do wiernych z plebanii w Starym Przylepie, którą dzielił z tamtejszym nowym proboszczem ks. Antonim Maziarem.

Już 17 kwietnia 1977 roku warnicki proboszcz ogłosił wiernym, że uzyskał pozwolenie na budowę domu parafialnego²⁶. W następnym roku rozpoczęto zatem budowę, którą udało się zakończyć wiosną 1980 roku. Odtąd proboszcz mógł już zamieszkać na stałe ze swoimi parafianami²⁷.

Pierwsze lata funkcjonowania parafii nie były łatwe. Każdego roku trzeba było doposażać kościół parafialny i kościoły filialne. Mimo braku miejsca na

---

²² Tamże.

²³ AKMS, Teczka parafii pw. NMP Matki Kościoła w Warnicach.

²⁴ APW, Ogłoszenia parafialne, Teczka za pierwsze lata działalności parafii.

²⁵ Tamże.

²⁶ Tamże.

²⁷ Tamże.

katechizację dzieci i młodzieży ks. Samplawski starał się, aby lekcje odbywały się w miarę możliwości normalnie. Utworzył więc na terenie parafii trzy punkty katechizacyjne. Działał z prawdziwym oddaniem i poświęceniem, troszczył się o wzrost życia duchowego swoich wiernych, ale i starał się jednoczyć społeczność. Wielu wiernych z Warnic było przyzwyczajonych do uczęszczania na msze św. do kościoła w Barnimie, a świątynia w Warnicach była im obca. Proboszcz robił więc wszystko, aby pokazać, że centrum parafii stanowi teraz kościół w Warnicach. Miał nieco ułatwione zadanie, albowiem był kapłanem, którego wierni znali od lat jako proboszcza parafii pw. św. Michała Archanioła w Starym Przylepie, do której należały także i Warnice.

Dnia 22 maja 1977 roku kościół parafialny przeżywał pierwsze w historii prymicje. Mszę św. odprawił pochodzący z Barlinka ks. neoprezbiter Eugeniusz Urbański. Tej samej niedzieli proboszcz parafii ogłosił wiernym, że pierwszemu w historii Warnic odpustowi parafialnemu będzie przewodniczył bp Jerzy Stroba²⁸. Dzień odpustu parafialnego, który przypadał na 30 maja 1977 roku, był okazją do trzeciego (w krótkim odstępie czasu) spotkania wiernych ze swoim biskupem ordynariuszem.

W pierwszych latach działalności życie religijne parafian rozwijało się niezwykle dynamicznie. Wierni z oddaniem angażowali się w sprawy parafii. Oczywiście duża w tym zasługa, ks. Czesława Samplawskiego. Dzięki jego staraniom 14 września 1977 roku w kościele w Warnicach zaprowadzono Nowennę do Matki Bożej Nieustającej Pomocy. Uroczystość poprzedziły czterodniowe rekolekcje, którym przewodniczył o. Henryk Klimaj, redemptorysta z Głogowa²⁹. Podczas mszy św. wieńczącej rekolekcje ks. Samplawski poświęcił obraz MB Nieustającej Pomocy, który zainstalowano na ścianie przy prezbiterium kościoła. Licznie przybyłych parafian warnicki kościół nie był w stanie pomieścić. Tego dnia do samej komunii św. przystąpiło 735 wiernych³⁰.

W pierwszym roku działalności parafii pw. NMP Matki Kościoła w Warnicach powstały dwie piętnastoosobowe rady: Rada Gospodarcza i Rada Katechetyczna. Założono pięć Róż Różańcowych. Odbyło się pięć spotkań z rodzicami ministrantów. Ochrzczono 61 dzieci, a 46 przystąpiło do I Komunii św., pobło-

---

²⁸ Tamże.

²⁹ Tamże.

³⁰ APW, Ogłoszenia parafialne, Teczka za pierwsze lata działalności parafii.

gosławiono 26 małżeństw. Do Wyższego Seminarium Duchownego w Kielcach wstąpił Henryk Młynarczyk z Wójcina³¹.

2. Realizacje inwestycyjne i formy duszpasterstwa w parafii

2.1. Realizacje inwestycyjne

2.1.1. Kościół parafialny pw. NMP Matki Kościoła

Po ustaniu działań wojennych, wieloletniej dewastacji i rozgrabieniu kościoła w Warnicach, udało się go odbudować dopiero w grudniu 1976 roku. Kościół zyskał dawną świetność. Nie udało się jedynie odtworzyć szpicy wieży. Zastąpił ją czterospadowy dach kryty blachą. Mury pozostawiono w dawnej, nietynkowanej fakturze ceglano-kamiennej. Na wschodniej elewacji kościoła zrekonstruowano otwory okienne, przywracając im typowo gotycki, półkolisty charakter. Dach dwuspadzisty nad nawą został pokryty czerwoną dachówką. Wnętrze kościoła jest niezwykle bogato zdobione. Na ścianie głównej prezbiterium zainstalowano replikę tryptyku wykonanego w stylu pomorskim. Tryptyk ufundowali wierni parafii Warnice, wraz z potomkiem fundatorów pierwotnego kościoła, mieszkającym w Niemczech Güntherem von Billerbeck. Tryptyk przedstawia scenę Ukrzyżowania Chrystusa. Na zewnętrznej części drzwi tryptyku zapisano imiona i nazwiska wszystkich ofiarodawców. Ozdobiono je także herbem rodziny von Billerbeck. Tryptyk został wykonany w szczecińskiej pracowni Tadeusza Makulca, a jego poświęcenia dokonał arcybiskup metropolita szczecińsko-kamieński Marian Przykucki w dniu 5 sierpnia 1996 roku. Uroczystość poświęcenia połączono z obchodami 20-lecia parafii i umownym jubileuszem 500-lecia kościoła³². Do Warnic przybyli przedstawiciele rodu von Billerbeck. Obchody obydwu wspomnianych wcześniej rocznic zgromadziły tłumy wiernych nie tylko z terenu parafii. Licznie zgromadzili się także kapłani.

W latach 1977–2018 dokonano wielu inwestycji remontowych we wszystkich kościołach parafii. Zadbano także o wystrój wnętrza tych świątyń, bogato je doposażając³³. Najpierw słów kilka o kościele parafialnym pw. NMP Matki Kościoła w Warnicach.

---

³¹ Tamże.

³² APW, Kronika parafialna, t. 2, lata 1982–1999.

³³ APW, Akta parafialne, Inwentarz kościoła parafialnego, 1977.

W naczelnym miejscu prezbiterium kościoła w Warnicach zainstalowano kamienny ołtarz z granitową mensą ołtarzową, powstały na fundamentach ołtarza średniowiecznego z końca XV wieku. Fundamenty pierwotnego ołtarza zostały odsłonięte, nakryte szybą i podświetlone. Stało się to przy okazji gruntownego remontu świątyni, trwającego od 10 lutego 2016 do 5 kwietnia 2017 roku. Pracami kierował obecny proboszcz parafii ks. kan. Piotr Sas Ilnicki. Był to największy po odbudowie kościoła remont. Podniesiono wówczas prezbiterium, a po lewej stronie ołtarza zainstalowano nowe *sedilia*, ufundowano także granitową ambonę z symbolem Ducha Świętego. Na ścianie głównej w prezbiterium po obydwu stronach tryptyku ufundowano dwa obrazy w zdobionych ramach: NMP Matki Kościoła i św. Jana Pawła II. Po prawej stronie ołtarza w dawnej, zachowanej niszy chrzcielnej, wmontowano srebrne tabernakulum, ze złożonym wnętrzem i zdobionymi drzwiczkami. Tabernakulum wykonali w 1979 roku złotnicy z Poznania – ci sami, którzy dokonali renowacji zbezczeszczonego relikwiarza św. Wojciecha w katedrze gnieźnieńskiej. Przy stopniach ołtarza po lewej stronie usytuowano kamienną XIII-wieczną chrzcielnicę, która jest najstarszym i najcenniejszym zabytkiem kościoła w Warnicach. Po obydwu stronach nawy kościoła ustawiono szpaler ławek sosnowych, część z nich to łatwe do przenoszenia ławki bez oparć. Nad wejściem głównym do kościoła wybudowano modrzewiową emporę chóralną, która idealnie współgra z modrzewiowym sufitem nad nawą kościoła. Tuż pod emporą po prawej stronie ustawiono drewniany konfesjonał. W oknach nad prezbiterium w 1979 roku zainstalowano dwa witraże przedstawiające Aniołów adorujących Najświętsze Serce Pana Jezusa i Niepokalane Serce Maryi. W 1985 roku w okno południowej ściany przy prezbiterium wstawiono kolejny witraż. Przedstawia on mękę św. Maksymiliana Marii Kolbego. Autorką wspomnianych witraży jest nieżyjąca już Joanna Spychalska ze Szczecina³⁴.

Tego samego roku na kościelnej wieży zawisły dwa dzwony: ważący 350 kg „Matka Kościoła” i ćwierćtonowy „Święty Maksymilian”. Dzwony zostały odlane w poznańskiej ludwisarni Saturnina Skubiszyńskiego. Ich konsekracji wraz z poświęceniem witraży dokonał 10 marca 1985 roku biskup pomocniczy szczecińsko-kamieński Jan Gałeczki³⁵. Na ścianie południowej kościoła, w oknie przy emporze chóralnej, znajduje się czwarty witraż, zatytułowany „Drzewo życia”. Zawiera imiona polskich świętych i błogosławionych, wyniesionych na ołtarze

---

³⁴ APW, Kronika parafialna, t. 2, lata 1982–1999.

³⁵ Tamże.

przez Jana Pawła II. Witraż poświęcono 13 października 1991 roku³⁶. W dniu 5 października 2002 bp Jan Gałęcki dokonał poświęcenia dwóch kolejnych witraży: „Dary Ducha Świętego” na ścianie północnej kościoła oraz „Święci i Błogosławieni Polacy wyniesieni na ołtarze przez papieża Jana Pawła II” na ścianie południowej.

Z tej samej strony kościoła, tuż nad bocznym wejściem, ustawiono figurę Matki Bożej Fatimskiej. Na ścianie północnej zaś wisi potężny obraz Jezusa Miłosiernego. Obraz i figura zostały ufundowane 19 maja 1997 roku³⁷. W krużce kościoła znajduje się granitowa tablica, upamiętniająca pierwszego proboszcza w Warnicach śp. ks. kan. Czesława Samplawskiego. Jej odsłonięcia dokonano 22 października 1995 roku³⁸. W 1996 roku na całej połaci dachu kościoła wymieniono dachówkę. W 2006 roku ufundowano jedenastogłosowe organy piszczałkowe. Ich poświęcenia 12 listopada tego samego roku dokonał bp Jan Gałęcki. W latach 2016–2017, przy okazji remontu, o którym wspomniano wcześniej, dokonano wielu prac budowlanych i renowacyjnych. To wtedy wymieniono posadzkę na całej powierzchni kościoła, oczyszczono ściany wewnątrz świątyni, tuż przy bocznym wejściu odsłonięto z tynku fragment kamienno-ceglanej ściany. Zainstalowano ponadto ogrzewanie gazowe (jest to pewnie pierwszy w archidiecezji szczecińsko-kamieńskiej ogrzewany kościół wiejski). Przy okazji remontu ufundowano nowe nagłośnienie i centralny odkurzacz. W czasie prac remontowych wierni uczęszczali na msze św. do pobliskiej szkoły podstawowej. Po zakończeniu prac poświęcenia kościoła dokonał w dniu 5 kwietnia 2017 roku proboszcz parafii ks. kan. Piotr Sas Ilnicki.

Na uwagę zasługuje także teren wokół kościoła. W latach 1987–1088 dobudowano do kościoła zakrystię, a tuż pod nią urządzono kaplicę przedpogrzebową³⁹. W tych samych latach wybudowano pomieszczenia gospodarcze i garaże. Pracami budowlanymi kierował ówczesny wikariusz parafii, ks. Piotr Ilnicki. Częściowo teren przy kościele w 2001 roku wyłożono polbrukiem, który jednocześnie wyznaczył szlak odbywających się wokół świątyni procesji. W miejscu centralnym placu kościelnego, z racji odprawionych w 1982 roku Misji Świętych, ustawiono drewniany krzyż z napisem wykonanym z brązu „Ufajcie jam zwyciężył świat”. Dnia 30 listopada 2011 roku zamontowano mechanizm

---

³⁶ Tamże.

³⁷ Tamże.

³⁸ Tamże.

³⁹ APW, Kronika parafialna, t. 2, lata 1982–1999.

elektronicznego uruchamiania dzwonów kościelnych. W 35. rocznicę utworzenia parafii, na wieży kościelnej, zainstalowano zegar. W dniu 23 marca 2012 roku wzniesiono nowy stalowy krzyż na wzór pierwotnego. W 1999 roku wykonano wokół kościoła nowe, stalowe ogrodzenie z kutymi ozdobami. Ogrodzenie ma dwie bramy: od strony parkingu gminnego i od strony ulicy⁴⁰.

2.1.2. Kościół filialny pw. Narodzenia NMP w Barnimie

Nie mniej inwestycji zrobiono w kościele filialnym pw. Narodzenia NMP w Barnimie. Wzniesiono go w 1531 roku z kamienia ciosanego na planie prostokąta o wymiarach 17,3 m x 8,5 m. Niestety w 1903 roku świątynię strawił pożar⁴¹. Niemal natychmiastowa odbudowa kościoła nie przywróciła mu jednak pierwotnego wyglądu. Zachowała się jedynie wieża, usytuowana w zachodniej części⁴². Ta XVI-wieczna budowla w czasie II wojny światowej nie uległa zniszczeniu. Poświęcenia kościoła i przywrócenia go do sprawowania kultu dokonał w 1950 roku ks. Alojzy Piłat⁴³. W dwa lata później Barnim został włączony w obręb parafii pw. św. Michała Archaniola w Starym Przylepie⁴⁴. Wreszcie w 1977 roku znalazł się w granicach administracyjnych parafii pw. NMP Matki Kościoła w Warnicach. W 1979 roku gruntownie przebudowano prezbiterium kościoła, sprawiając nowy ołtarz główny z tabernakulum w jego centralnym miejscu. Ufundowano także posoborową mensę ołtarzową z płaskorzeźbą przedstawiającą Ostatnią Wieczerzę⁴⁵. Odrestaurowano witraże we wszystkich oknach świątyni. Rok później sprawiono miedziane żyrandole, a 12 października 1984 roku również miedziane: wysoki świecznik, krzyż ołtarzowy i wieczną lampę, którą zamontowano nad ołtarzem. W 1985 roku podjęto się remontu wnętrza kościelnej wieży. Wymieniono wówczas podesty i schody. W dwa lata później wymieniono ogrodzenie wokół kościoła. W latach 1988–1990 oczyszczono

---

⁴⁰ Tamże.

⁴¹ Archiwum Parafii pw. św. Michała Archaniola w Starym Przylepie (dalej: APS), Dokument o stanie kościoła filialnego w Barnimie, 1967.

⁴² H. Lemcke, *Die Bau- und Kunstdenkmaler...*, s. 330.

⁴³ APS, Dokument poświęcenia kościoła w Barnimie, 1950.

⁴⁴ APS, Dokument o włączeniu Barnima do parafii Stary Przylep, 1952; Kronika parafialna, lata 1952–1976.

⁴⁵ APW, Kronika parafialna, t. 1, lata 1977–1981; Akta parafialne, Inwentarz kościołów filialnych, 1977.

z farby olejnej modrzewiowe sklepienie. Udało się także odtworzyć XIX-wieczne malowidła ściennie, tzw. czołganki⁴⁶.

Wszystkimi pracami budowlanymi i remontowymi kierował ówczesny wikariusz parafii w Warnicach, ks. Piotr Ilnicki. Kościół w Barnimie, podobnie jak pozostałe świątynie warnickiej parafii, systematycznie był doposażany. W 1993 roku w kościele pojawiły się dwa nowe konfesjonały. W dwa lata później wybudowano chodnik prowadzący do kościoła. W 1996 roku ściana wschodnia kościoła została oczyszczona z tynku. Jednak prawdziwy, poważny remont całej elewacji, wraz remontem wieży, miał miejsce w latach 1999–2001. Zewnętrzne mury kościoła oczyszczono z tynku. Przy okazji prac zainstalowano nowy krzyż na kościelnej wieży, wykonano także nowe schody prowadzące na emporę⁴⁷. Na placu przy kościele 9 września 1997 roku zainstalowano nowy krzyż misyjny, a na wyposażeniu kościoła znalazły się nowe *sedilia* i ambona. Zakupiono także figurę Matki Bożej Opieki. Uroczystego poświęcenia krzyża i wyposażenia kościoła dokonał bp pomocniczy szczecińsko-kamiński Jan Gałęcki⁴⁸. W 2005 roku sprawiono nowe ławki do kościoła, a w 2015 roku przebudowano ołtarz główny z tabernakulum, dodając do niego nowe elementy rzeźbione w drewnie.

2.1.3. Kościół filialny pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Koszewie

Wiele wysiłku włożono także w odrestaurowanie XVI-wiecznego kościoła w Koszewie⁴⁹. Wraz z przyłączeniem Koszewa do parafii Warnice rozpoczyna się w jego historii, zupełnie nowy rozdział inwestycji i remontów. W 1978 roku zrobiono do kościoła nowe ławki, a w rok później zainstalowano tabernakulum⁵⁰. Do tej pory w kościele nie przechowywano na stałe Najświętszego Sakramentu. W 1982 roku, z racji Misji Świętych, które przeprowadzono w całej parafii, ustawiono na placu przy kościele krzyż z napisem z brązu: „Odkupiciel człowieka”⁵¹. Trzy lata później rozpoczął się remont wnętrza kościelnej wieży. Wymieniono wówczas podesty i schody. W trakcie mszy św. w Warnicach, której

---

⁴⁶ APW, Kronika parafialna, t. 2, lata 1982–1999.

⁴⁷ Tamże.

⁴⁸ Tamże.

⁴⁹ APS, Dokument o stanie kościoła filialnego w Koszewie, 1967; R. Kostynowicz, *Kościół Archidiecezji Szczecińsko-Kamińskiej*, t. 2, Szczecin 2000, s. 206.

⁵⁰ APW, Kronika parafialna, t. 1, lata 1977–1981.

⁵¹ Tamże, t. 2, lata 1982–1999.

10 marca 1985 roku przewodniczył bp Jan Gałęcki, poświęcono dzwon dla kościoła w Koszewie⁵². W kilka tygodni później dzwon „Bł. Brat Albert” o wadze 200 kg, wykonany w tej samej poznańskiej ludwisarni, w której odlano dzwony dla kościoła parafialnego w Warnicach, zawisł na wieży w Koszewie. W 1988 roku odkryto fragmenty dwóch epitafiów. Pierwsze przedstawia część obramowania obrazu Magdaleny Augusty von Robel z domu Oesterling. Pierwotnie portret był otoczony wieńcem laurowym, flankowanym przez dwie gładkie kolumny, których głowice miały kształt czaszki. Drugie epitafium poświęcono Ernstowi Christianowi von Oesterling. Portret przedstawiał popiersie zmarłego w zbroi i barokowej peruce. Nad nim umieszczono czwórdzielny herb rodowy. Obydwa epitafia zainstalowano na ścianie północnej wnętrza kościoła⁵³.

W 1989 roku rozpoczął się najpoważniejszy od czasów zakończenia II wojny światowej remont kościoła w Koszewie. Pracami kierował ówczesny wikariusz parafii Warnice, ks. Piotr Ilnicki. Kościół był w fatalnym stanie technicznym. Dokonano całkowitej przebudowy prezbiterium – podwyższono je i połączono bezpośrednim wejściem z zakrystią. Na całej powierzchni kościoła ułożono nową posadzkę ceglana. W wieży zamontowano nowe drzwi wejściowe do świątyni. Wymieniono także instalację elektryczną. Dnia 16 grudnia 1989 roku kościół został ponownie poświęcony przez bp. Jana Gałęckiego⁵⁴. W 2001 roku odremontowano zewnętrzną elewację kościelnej wieży⁵⁵. W 2016 roku wymieniono wszystkie drzwi wejściowe do świątyni.

2.1.4. Kościół filialny pw. św. Teresy od Dzieciątka Jezus w Koszewku

Świątynię w Koszewku wzniesiono w pierwszej połowie XVI wieku. Podobnie jak inne kościoły w okolicy, zbudowano go z cegły i kamienia polnego⁵⁶. Wiadomo, że w 1709 roku kościół został przebudowany⁵⁷. Wieża z barokowym hełmem i latarnią przez lata była pokryta gontem. Dopiero w 1992

---

⁵² Tamże.

⁵³ A. Komorowska, *Dziedzictwo Stargardu Szczecińskiego – Koszewo*, „Kościół nad Odrą i Bałtykiem” 21 (1993), s. 23.

⁵⁴ APW, Kronika parafialna, t. 2, lata 1982–1999.

⁵⁵ Ks. Piotr Ilnicki, *25-lecie Parafii NMP Matki Kościoła w Warnicach*, Warnice 2002.

⁵⁶ A. Komorowska, *Dziedzictwo Stargardu Szczecińskiego – Koszewo*, „Kościół nad Odrą i Bałtykiem” 20 (1993), s. 23.

⁵⁷ Ks. Piotr Ilnicki, *25-lecie Parafii...*

roku gont zamieniono na blachę aluminiową⁵⁸. Z zewnątrz kościół nie jest otynkowany. Wyposażenie wnętrza kościoła pochodzi z XVIII wieku. W prezbiterium znajduje się ołtarz przedsoborowy z 1723 roku. Dokument o stanie kościoła z 1967 roku wymienia dwa 40-centymetrowe ołtarzowe lichtarze cynowe i kielich z połączanego srebra z podstawą zakończoną sześcioma półkolami. Kielich na brzegu podstawy ma wygrawerowany napis „IOCHIM-VON-KUSS-A-1631”⁵⁹.

Do dzisiaj zachowały się cztery płyty nagrobne, które, podobnie jak w Koszewie, umieszczono w arkadach kościoła. Kościół wybudowano na wzgórzu. Zewsząd otaczają go drzewa. Stoi w środku doskonale zachowanego łżyckiego wału zamkowego. Po wiekach protestantyzmu kościół przywrócono do sprawowania kultu i poświęcono 2 marca 1952 roku. Miejscowość od zawsze była najdalej wysuniętą filią parafii, do której należała, a wspólnota gromadząca się przy kościele była najmniej liczna. Żaden więc z duszpasterzy nie podejmował się przeprowadzenia w tamtejszym kościele poważniejszych prac remontowych. Dopiero w 1985 roku podjęto się naprawy i odrestaurowania niszczonego kościoła. Remont w Koszewku rozpoczął się od wnętrza kościelnej wieży, gdzie wymieniono podesty i schody. Zabezpieczono też mocowanie dzwonu⁶⁰. Następnym etapem prac było kompleksowe odremontowanie świątyni, które miało miejsce w latach 1987–1988⁶¹. To właśnie wtedy na metalowej konstrukcji podwieszono grożące zawaleniem się sklepienie kościoła. Ze ścian wewnętrznych zbito tynki, odsłaniając cegłę. Gruntownie przebudowano także prezbiterium, a do ołtarza głównego ufundowano drewniany krzyż. Zakupiono nowy ołtarz posoborowy, *sedilia*, ambonę i konfesjonał. Prace prowadzono także na zewnątrz kościoła. Mury odsłonięto z tynku, na całej połaci dachu wymieniono dachówkę. Zbudowano także nowe schody prowadzące na wzniesienie, na którym stoi kościół. Tak poważny remont nie mógłby zostać przeprowadzony gdyby nie zaangażowanie i ogromne poświęcenie ówczesnego wikariusza, ks. Piotra Ilnickiego. Niewątpliwie kościół i wspólnota mieszkańców Koszewka były w tym czasie jego „małą parafią”, a on sam jej proboszczem. W 1990 roku ks. Ilnicki sprawił do kościoła pierwsze tabernakulum. Od tego momentu Najświętszy Sakrament jest przechowywany w kościele w Koszewku na stałe⁶². Dnia 14 czerwca 1990

---

⁵⁸ APW, Kronika parafialna, t. 2, lata 1982–1999.

⁵⁹ APS, Dokument o stanie kościoła filialnego w Koszewku, 1967.

⁶⁰ APW, Kronika parafialna, t. 2, lata 1982–1999.

⁶¹ Tamże.

⁶² Tamże.

roku na placu kościelnym został zainstalowany krzyż misyjny. Dwa lata później wieża kościoła została pokryta blachą aluminiową⁶³. W 2000 roku podjęto się prac konserwacyjnych okien, drzwi i malowania sklepienia kościoła.

W latach 2017–2018 w ramach polsko-niemieckiego projektu współpracy odrestaurowano pięć okien w prezbiterium kościoła. W trzech z nich znajdują się średniowieczne witraże z herbami małżeńskimi: v. Burgsdorf / v. Küssow, v. Kunow / v. Küssow, v. Schmiedeberg / v. Küssow. Prace renowacyjne wykonała pracownia witrażownictwa Creo Natalia Oleszczuk z Wrocławia. Sfinansowano je ze środków Polsko-Niemieckiej Fundacji Ochrony Zabytków Kultury w Görlitz. W ten sposób kościół filialny w Koszewku nabrał pełnego blasku i jest jednym z najbardziej urokliwych kościołów w okolicy. Dość wspomnieć, że świątynia w Koszewku jest bardzo często wybierana na miejsce zaślubin przez pary pochodzące z różnych stron archidiecezji szczecińsko-kamieńskiej.

2.1.5. Kaplice w Reńsku i w Kłębach

Od wielu lat w Reńsku istniała potrzeba odprawiania regularnych mszy św. Szczególnie żywy w Reńsku jest kult św. Floriana, patrona strażaków, dlatego też każdego roku pierwszy proboszcz parafii w Warnicach, ks. Czesław Sampławski, sprawował w miejscowej remizie strażackiej 4 maja, tj. w liturgiczne wspomnienie św. Floriana, mszę św. Mieszkańcy prosili jednak swojego duszpasterza, aby zechciał podjąć się trudu odprawiania coniedzielnych mszy św. w ich miejscowości. I tak też się stało. W niedzielę 27 kwietnia 1987 roku, w zaadaptowanej świetlicy zakładowej, zapoczątkowano systematyczne sprawowanie Eucharystii dla wiernych z Reńska⁶⁴. Od tej chwili świetlica stała się tymczasową kaplicą, w której są odprawiane msze św. także w dni powszednie. Do kaplicy ufundowano sprzęt i szaty liturgiczne.

Po zakończeniu działań ostatniej wojny, podobnie jak do okolicznych miejscowości, tak i do Kłębów zaczęli przybywać osadnicy z różnych terenów Polski⁶⁵. Kościół zastali w ruinie, o czym w 1949 roku wspominał chrystusowiec z Pyrzyce, ks. Karol Kopacz: „(...) kościół w Kłębach jest w ruinie i nie ma mowy o odremontowaniu (...)”⁶⁶. Ostatecznie kościół został nakazem ówczesnych

---

⁶³ Tamże.

⁶⁴ APW, Kronika parafialna, t. 2, lata 1982–1999.

⁶⁵ E. Rymar, *Kłęby przed wiekami*, „Gazeta Ziemi Pyrzyckiej” 4 (1987), s. 11.

⁶⁶ AKMS, Tezcza parafii św. Michała Archanioła w Starym Przylepie.

władz rozebrany do fundamentów. Po latach, mając w pamięci, że niegdyś w ich wsi stał kościół, mieszkańcy Kłębów zaczęli zabiegać u swoich duszpasterzy, aby wzorem Reńska również i u nich była odprawiana msza św. W 1992 roku ówczesny proboszcz, ks. Piotr Koziół, w świetlicy wiejskiej stojącej tuż przy wjeździe do Kłębów, odprawił pierwszą mszę św.⁶⁷ Od tamtej pory Eucharystia jest sprawowana w Kłębach każdej niedzieli i w dni powszednie. Dzięki staraniom obecnego proboszcza parafii, ks. kan. Piotra Sas Ilnickiego, udało się odzyskać od Skarbu Państwa działkę o powierzchni 18 arów, na której stał dawny kościół i rozpocząć w latach 1999–2000 budowę nowego.

2.2. Duszpasterstwo w parafii

Na przestrzeni wieków liczba mieszkańców Warnic niewiele się zmieniła – w 1536 roku było ich około 650, tymczasem w 2000 roku w Warnicach mieszkało dokładnie 704 ludzi⁶⁸. W parafii w dniu jej erygowania mieszkało około 2,5 tys. wiernych, a obecnie – 2804⁶⁹.

Chrzest, bierzmowanie, Eucharystia, pokuta, namaszczenie chorych, kapłaństwo i małżeństwo obejmują wszystkie etapy życia chrześcijanina. Towarzyszą mu od momentu narodzin aż do momentu śmierci. Ich praktykowanie jest wyrazem łączności z Bogiem i Kościołem. Chrzest jest fundamentem całego życia chrześcijańskiego. Jest bramą życia w duchu i bramą otwierającą dostęp do innych sakramentów⁷⁰.

Pierwsze chrzty udzielone w parafii pw. NMP Matki Kościoła w Warnicach miały miejsce 10 października 1977 roku⁷¹. Pośród nazwisk figurujących w księgach chrztu parafii Warnice można odnaleźć nazwiska rosyjsko brzmiące. Zaledwie kilka kilometrów od Warnic, na terenie wysiedlonych wiosek Słotnicy i Burzykowa, od 1952 roku do 10 lipca 1992 roku stacjonowały wojska radzieckie 159. Noworosyjskiego Gwardyjskiego Pułku Lotnictwa Myśliwskiego. Ówczesny proboszcz parafii, ks. Czesław Samplawski, chrzcił w ścisłej tajemnicy przy zamkniętych drzwiach kościoła dzieci tamtejszych oficerów⁷².

---

⁶⁷ APW, Kronika parafialna, t. 2, lata 1982–1999.

⁶⁸ AUG, Wykaz ewidencji ludności, USC Warnice, lata 1993–2000.

⁶⁹ *Schematyzm Archidiecezji Szczecińsko-Kamieńskiej*, Szczecin 2007, s. 384.

⁷⁰ Katechizm Kościoła Katolickiego (dalej: KKK), Poznań 1994, nr 1213.

⁷¹ APW, księga chrztów, t. 1, lata od 1977.

⁷² Tamże.

W parafii pw. NMP Matki Kościoła w Warnicach do sakramentu Eucharystii dzieci najintensywniej przygotowują się w roku szkolnym bezpośrednio poprzedzającym przyjęcie tego sakramentu. W pierwszą niedzielę października podczas mszy św. otrzymują z rąk swoich rodziców poświęcone przez kapłana różańce. Z kolei w Uroczystość Niepokalanego Poczęcia NMP, tj. 8 grudnia, dzieci dostają medaliki Maryi Niepokalanej. Już w dwa miesiące później przeżywają kolejną podniosłą uroczystość – 2 lutego, we wspomnienie Matki Bożej Gromnicznej, przynoszą na mszę św. wraz z rodzicami swoje świece chrzcielne. Natomiast w Wielki Czwartek Męki Pańskiej dzieciom po raz pierwszy wręczane są książeczki do nabożeństwa.

Uroczystość przyjęcia I Komunii św., jak to jest w Polskim zwyczaju, odbywa się w drugą sobotę maja. W czterdziestoletniej historii parafii Warnice do I Komunii św. przystąpiło łącznie 1740 dzieci⁷³.

Dzięki posłudze dwóch kapłanów pracujących w parafii Warnice wierni codziennie mogą uczestniczyć we mszach św. Eucharystia jest sprawowana każdej niedzieli i w dni powszednie w sześciu miejscach. W niedzielę w kościele parafialnym o godz. 8.00 i 12.30, w kościele w Barnimie o godz. 8.00 i 12.15, w kościele w Koszewie o 9.30 i w Koszewku o 10.45. Nadto niedzielne msze św. sprawowane są w kaplicach-świątlicach: w Reńsku o 9.30 i w Kłębach o 11.00. W dni powszednie msze św. odprawiane są dwukrotnie w miejscowościach, w których są kościoły i raz w tygodniu w kaplicach-świątlicach.

Sakrament bierzmowania jest jednym z tych sakramentów, które przyjmuje się tylko raz w życiu. Bierzmowanie to dar Ducha Świętego dla głębszego zakorzenienia się w Synostwie Bożym⁷⁴, nazywane jest więc sakramentem dojrzałości chrześcijańskiej. Sakramentu bierzmowania w parafii Warnice po raz pierwszy udzielił bp pomocniczy szczecińsko-kamieński Stanisław Stefanek w 1984 roku. Do sakramentu przystąpiło wówczas 90 osób⁷⁵. Zwykle sakramentu bierzmowania udzielali księża biskupi przybywający do parafii z racji wizytacji pasterskich. Od 1992 roku młodzież w parafii przystępuje do bierzmowania średnio co dwa lata.

Wierni w każdy pierwszy piątek miesiąca mogą przystępować do spowiedzi św. Ponadto mają okazję do spowiedzi także przed każdą mszą św. Możliwość regularnego spowiadania się i co za tym idzie, przystępowania do komunii św.,

---

⁷³ APW, Księga I Komunii Świętej, od 1977–2001.

⁷⁴ KKK, nr 1316.

⁷⁵ APW, Kronika Parafialna, t. 2, lata 1977–1982; Księga bierzmowania, 1984–2001.

mają też chorzy na terenie parafii. Kapłani przynajmniej raz w miesiącu, a także z racji rekolekcji i Misji Świątych, odwiedzają obłożnie chorych w ich domach. Jeżeli chorzy o to poproszą, kapłani udzielają im sakramentu namaszczenia chorych, który „udziela specjalnej łaski chrześcijaninowi doświadczającemu trudności ze stanem ciężkiej choroby lub starości”⁷⁶.

Życie sakramentalne w parafii Warnice nieustannie się rozwija. Duża w tym zasługa miejscowych duszpasterzy, którzy aktywizują życie religijne swoich parafian. O gorliwości duszpasterskiej niech świadczą liczby. We mszy św. w III Niedzielę Wielkiego Postu w 2001 roku uczestniczyło w sumie 1037 wiernych, a w III niedzielę września 1012 osób. W samym tylko 2001 roku rozdano 44 500 komunii św.⁷⁷ Kapłani sprawujący swoją codzienną posługę duszpasterską w parafii Warnice od początku jej istnienia udzielili 1708 chrztów, przygotowali 1740 dzieci do I Komunii św., udzielili 773 ślubów⁷⁸, 901 wiernych odprowadzili na miejsce wiecznego spoczynku⁷⁹.

Ale formy duszpasterstwa zwyczajnego, sakramentalnego i pozasakramentalnego nie są jedynymi sprawowanymi w parafii. „Współpraca wszystkich chrześcijan w żywy sposób wyraża zespolenie, które ich wzajem łączy i w pełniejszym świetle stawia oblicze Chrystusa”⁸⁰. Mając to na uwadze, kapłani sięgają też do bogatej tradycji Kościoła i zapomnianych nabożeństw, związanych ze świętami w roku liturgicznym. Przykładem niech będą Dni Krzyżowe, obchodzone przed Uroczystością Wniebowstąpienia Pańskiego. Wierni wraz z kapłanem wędrują procesyjnie z miejscowości, w której jest kościół do wsi, w której nie ma świątyni. Idąc wśród pól, kapłan święci je, a wierni wspólnie odmawiają różaniec, koronkę do Miłosierdzia Bożego i śpiewają pieśni religijne. Gdy dotrą do wyznaczonej miejscowości, wówczas przy przydrożnej kaplicy jest odprowadzana msza św. Po jej zakończeniu gospodarze miejsca zapraszają uczestników procesji na poczęstunek. Zespolenie parafian w całej pełni wyraża się przy okazji odprowadzanych i organizowanych przez duszpasterzy spotkań związanych chociażby z nabożeństwami majowymi czy dziękczynieniem za zebrany plony.

Od 1995 roku w Reńsku odbywa się parafialna majówka, co związane jest ze szczególnym kultem, jakim mieszkańcy Reńska otaczają św. Floriana, patrona

---

⁷⁶ KKK, nr 1527.

⁷⁷ Ks. Piotr Ilnicki, *25-lecie Parafii...*

⁷⁸ APW, Księga małżeństw, 1977–2001.

⁷⁹ APW, Księga zmarłych, 1977–2001.

⁸⁰ Jan Paweł II, *Encyklika „Ut unum sint”*, Kraków 1996, nr 40, s. 779.

strażaków. Po raz pierwszy 9 września 1995 roku ks. prob. Piotr Ilnicki zorganizował też parafialne dożynki na boisku sportowym w Wójcinie, przy okazji których odbył się festyn parafialny, poprzedzony mszą św. Po uroczystościach modlitewnych rozegrano mecz piłki nożnej, urządzono ognisko, nie zabrakło loterii fantowej i prawdziwej wojskowej grochówki. Od tamtej pory spotkania dziękczynne za zebrane plony organizowane są co roku. Również władze miejscowej gminy włączyły się we współpracę z parafią i od kilku lat w Warnicach na boisku sportowym odbywają się Gminno-Parafialne Dożynki, poprzedzone mszą św. dziękczynną odprawianą przez duszpasterzy z Warnic i ze Starego Przylepu.

W każdą pierwszą sobotę miesiąca, począwszy od 1995 roku, w kościele parafialnym podczas mszy św. porannej odprawiane jest Nabożeństwo do Niepokalanego Serca Maryi, a w każdą środę w kościołach w Warnicach i w Barnimie jest sprawowana Nowenna do MB Nieustającej Pomocy. Podobnie jak w innych parafiach w maju, śpiewana jest Litania Loretańska do Matki Bożej (w miejscowościach, w których nie ma kościołów, przy przydrożnych kapliczkach), w czerwcu są sprawowane nabożeństwa do Najświętszego Serca Pana Jezusa, a w październiku nabożeństwa różańcowe. W listopadzie szczególną modlitwą są otaczani zmarli. W Uroczystość Wszystkich Świętych msze św. są odprawiane na cmentarzach w Warnicach i w Barnimie. W celu uzyskania odpustu zupełnego za zmarłych po mszach św. organizowane są procesje na wspomniane cmentarze. Poza tradycyjnymi wypominkami wierni mogą polecać bliskich zmarłych w wypominkach rocznych.

Z kolei w okresie Adwentu na terenie całej parafii odprawiane są msze św. roratnie. Dzieci przybywają na nie z zapalonymi lampionami. Przynoszą także zdobione przez siebie papierowe serca, na których wpisują swoje dobre uczynki, a w trakcie ofiarowania składają je na ołtarzu. Po każdej z takich mszy św. zostaje wybierane losowo jedno serce. Czyje serce zostanie wybrane, to dziecko zabiera do swojego domu figurkę Matki Bożej. Następnie dzieci procesyjnie odprowadzają figurę do domu dziecka, które ją otrzymało. Figura wędruje w ten sposób przez całe roraty do różnych rodzin. Na zakończenie Adwentu losuje się serce dziecka, do którego Matka Boże trafi na stałe.

W czasie Wielkiego Postu w kościołach odbywają się nabożeństwa drogi krzyżowej, oddzielnie dla dorosłych i oddzielnie dla dzieci. Dodatkowo wierni uczestniczą w drogach krzyżowych, kiedy to procesja, z zapalonymi świecami i pochodniami, przechodzi ulicami swoich miejscowości. W wielkopostne nie-

dziele w kościołach przed wystawionym Najświętszym Sakramentem śpiewane są Gorzkie Żale.

W pierwszą sobotę maja 1999 roku, pierwszy raz w historii parafii, wyruszyła piesza pielgrzymka do Sanktuarium Maryjnego w Brzesku. Ponad 20-kilometrową trasę pątniczą przeszło wówczas wraz z ks. prob. Piotrem Ilnickim około 250 osób⁸¹. Pielgrzymka stała się tradycją i jest organizowana w parafii co roku. Proboszcz parafii, ks. kan. Piotr Sas Ilnicki, najwytrwalszym pielgrzymom, maszerującym pięć i więcej razy do Matki Bożej Brzeskiej, wręcza podczas mszy św. pamiątkowe medale za uczestnictwo. W parafii jest organizowana także rowerowa pielgrzymka do Sanktuarium Matki Bożej w Choszczynie.

Każdego roku wierni uczestniczą także w archidiecezjalnej pielgrzymce na Jasną Górę. W trakcie kilkudniowego wyjazdu odwiedzają także inne miejsca kultu Maryi i świętych, takie jak Licheń, Niepokalanów, Warszawę, Rokitno itp.

O rozwój duchowy parafii, błogosławieństwo Boże dla różnych podejmowanych przedsięwzięć, także tych w Kościele powszechnym, modlą się codziennie Róże Różańcowe. Taką najstarszą grupą modlitewną w parafii jest Żywa Róża z Kłębów, która 3 marca 1997 roku obchodziła 50-lecie swojego istnienia⁸². W każdej miejscowości należącej do parafii Warnice działa przynajmniej jedna Żywa Róża. W tej chwili jest 10 takich wspólnot modlitwanych żeńskich i Żywa Róża męska. W każdą pierwszą niedzielę miesiąca księża spotykają się z Różami Różańcowymi i przedstawiają im intencje modlitw na dany miesiąc.

Nie sposób nie napisać o Radzie Parafialnej, która działa od początku istnienia parafii w Warnicach. Jej członkowie służą kapłanom wskazówkami przy realizacji ważnych zadań tak duszpasterskich, jak i inwestycyjno-budowlanych. W parafii działa także Rada Katechetyczna, skupiająca osoby uczące religii w szkołach. Systematyczne spotkania członków tej rady odbywają się od 1995 roku. Rada omawia najważniejsze problemy dzieci i młodzieży, a przed rekolekcjami i ważnymi wydaniami w szkole ustala wstępne harmonogramy działań.

W 1996 roku w Szkole Podstawowej w Warnicach zawiązało się Koło Papieskiego Dzieła Misyjnego⁸³. Dzieci korespondują z Ojcem Świętym, z misjonarzami na całym świecie, a przede wszystkim modlą się w intencji misji. Organizują też każdego roku bożonarodzeniowe jasełka przy złóbkcu.

---

⁸¹ APW, Kronika parafialna, t. 2, 1982–1999.

⁸² Ks. Piotr Ilnicki, *25-lecie Parafii...*

⁸³ Tamże.

Na uwagę zasługuje także „Parafialny Biuletyn Duszpasterski”. Ten dwutygodnik, redagowany przez proboszcza i rozprowadzany bezpłatnie w ilości 400 egzemplarzy, spełnia rolę informatora parafialnego, z którego wierni mogą dowiedzieć się praktycznie o wszystkim, czym żyje wspólnota. W każdym numerze drukowane są czytania mszalne, katechezy, intencje mszy św., bieżące ogłoszenia, akcje i przedsięwzięcia archidiecezjalne, programy rekolekcji, wizyty duszpasterskich i ważne rocznice. Dzięki tak różnorodnym formom duszpasterstwa wierni parafii pw. NMP Matki Kościoła w Warnicach mogą na wiele sposobów wielbić Boga. Poza modlitwą, która jednoczy wspólnotę parafialną, takie spotkania, jak wspomniane dożynki, majówki, nabożeństwa i pielgrzymki, stwarzają możliwość lepszego poznania się mieszkańców warnickiej parafii. To także świadectwo ogromnej dojrzałości parafian. Nad ich prawidłowym rozwojem duchowym czuwa proboszcz parafii ks. kan. Piotr Sas Ilnicki, którego wspiera wikariusz ks. Łukasz Wójtowicz.

3. Duszpasterze

Od momentu erygowania parafii pw. NMP Matki Kościoła w Warnicach kierowało nią pięciu proboszczów⁸⁴. Niewątpliwie największe zasługi dla niej mają dwaj z nich: ks. kan. Czesław Samplawski – pierwszy proboszcz i ks. kan. Piotr Sas Ilnicki – obecny proboszcz. Przez lata posługiwania w Warnicach ks. kan. Czesław Samplawski dał się poznać wiernym jako „dobry pasterz”⁸⁵. Cały dorobek jego pracy i dokonań został przedstawiony przy okazji opisywania historii kościołów wchodzących w skład parafii Warnice. Pierwsze lata rozkwitu parafii nierozzerwalnie łączą się z jego osobą. To przecież on od podstaw organizował wspólnotę parafialną. To z latami jego posługi wiążą się wszystkie najważniejsze inwestycje budowlane i remontowe w parafii. On także dbał o rozwój duchowy mieszkańców, otaczając ich niezwykle ofiarną troską duszpasterską. Zapamiętano go jako świetnego kaznodzieję i dobrego spowiednika. Udzielał sakramentów i sakramentaliów, katechizował w szkołach w Warnicach i w Koszewie. Był człowiekiem solidnie wykształconym, niezwykle odcytanym, miał rozległą wiedzę z różnych dziedzin życia. Parafianie często przychodzili do niego z różnymi problemami. Potrafił ich słuchać i udzielać cennych rad.

---

⁸⁴ APW, Akta parafialne, Dekrety.

⁸⁵ APW, Kronika poświęcona ks. Czesławowi Samplawskiemu.

Ksiądz Czesław Samplawski podjął odważne decyzje związane z remontami kościołów filialnych, budową zakrystii przy kościele parafialnym i zabudowań gospodarczych przy plebanii w latach, gdy wikariuszem parafii był ks. Piotr Ilnicki. Ten zaś nie tylko kierował tymi pracami, ale także fizycznie był w nie zaangażowany. Pracującego kapłana ciężko było odróżnić od murarzy, tynkarzy, cieśli. Nigdy więcej w historii parafii nie zdarzył się wikariusz, który w ten sposób poświęcałby się na jej rzecz. Ksiądz Piotr Ilnicki wrócił do Warnic w 1994 roku w charakterze proboszcza. Podobnie jak przed laty podjął się renowacji i niezbędnych inwestycji budowlanych w kościołach. Zadbął także o wewnętrzny wystrój świątyni, nie zapominając przy tym o najważniejszym aspekcie pracy kapłańskiej – trosce o dobro duchowe wiernych. Opisane wyżej najważniejsze działania duszpasterskie i inwestycyjne w Warnicach przypadają na lata kapłańskiej posługi tych właśnie dwóch proboszczów. W tabelach zamieszczono listę wszystkich kapłanów pracujących w parafii pw. NMP Matki Kościoła w Warnicach.

Tabela 1. Księża proboszczowie pracujący w parafii pw. NMP Matki Kościoła w Warnicach

Proboszczowie	Czas posługi w Warnicach
Ks. kan. Czesław Samplawski	12.03.1977 – 30.06.1991
Ks. Piotr Kozieł	1.07.1991 – 30.06.1993
Ks. Czesław Żytelewski	1.07.1993 – 31.08.1993
Ks. Alojzy Kegel	1.09.1993 – 4.11.1994
Ks. kan. Piotr Sas Ilnicki	5.11.1994

Źródło: APW, Akta parafialne, Dekrety.

Tabela 2. Księża rezydenci posługujący w parafii pw. NMP Matki Kościoła w Warnicach

Rezydenci	Czas przebywania w Warnicach
Ks. Adolf Giżyński	20.06.1981 – 31.08.1981
Ks. Zenon Kędziora	1.10.1982 – 4.01.1984
Ks. Stanisław Mielimączka	5.01.1984 – 1.08.1984
Ks. kan. Czesław Samplawski	5.11.1994 – 11.06.1995

Źródło: APW, Akta parafialne, Dekrety.

Tabela 3. Księży wikariusze pracujący w parafii pw. NMP Matki Kościoła w Warnicach

Wikariusze	Czas posługi w Warnicach
Ks. Piotr Ilnicki	13.10.1984 – 30.06.1991
Ks. Wawrzyniec Sofianowicz	01.07.1991 – 14.09.1993
Ks. Modest Markiewicz	15.09.1993 – 30.06.1994
Ks. Mieczysław Kupski	1.07.1994 – 30.06.1995
Ks. Jacek Czekański	1.07.1995 – 1.08.1997
Ks. Andrzej Fryc	2.08.1997 – 19.03.1998
Ks. Ireneusz Kucal	20.03.1998 – 15.10.1998
Ks. Bogdan Przybysz	01.03.1999 – 21.08.1999
Ks. Wojciech Puciato	28.08.1999 – 20.11.2000
Ks. Jan Cichy	21.11.2000 – 24.11.2003
Ks. Andrzej Dernoga	21.06.2003 – 24.08.2010
Ks. Jarosław Cieplichiewicz	25.08.2010 – 21.08.2011
Ks. Stanisław Rosół	22.08.2011 – 23.08.2015
Ks. Sławomir Lichodziejewski	24.08.2015 – 26.08.2016
Ks. Rafał Szutra	27.08.2016 – 25.08.2018

Źródło: APW, Akta parafialne, Dekrety.

Podsumowanie

Organizacja i rozwój parafii pw. NMP Matki Kościoła w Warnicach roku nie były łatwym zadaniem. Wiązało się to przede wszystkim z problemem jednoczenia ludności napływowej, która tuż po II wojnie światowej przeniosła z pierwotnego miejsca zamieszkania swoje tradycje, przyzwyczajenia i obyczaje. Nie mniejszy problem stanowiły wyzwania inwestycyjne. Przez lata zaniedbane kościoły filialne, a przede wszystkim odbudowa kościoła parafialnego i budowa plebanii w Warnicach, wymagały niebywałego poświęcenia duszpasterzy i samych wiernych.

Wszystkim tym przeciwnościom, dzięki głębokiej wierze i ludzkim wysiłkom, udało się stawić czoła. Świątynie parafii Warnice są dziś jej najbardziej zauważalną wizytówką. Kościół parafialny i jego filie są gruntownie odremontowane i w pełni wyposażone w sprzęt i szaty liturgiczne. Przykościelne place są swoistymi perełkami w każdej miejscowości. Teren przy domu parafialnym i budynkach gospodarczych może służyć za przykład okolicznym gospodarstwom.

Jednak parafia to nie tylko kościoły i budynki. Różnorodność form duszpasterskich realizowanych w parafii ubogaca życie duchowe jej wiernych. Ci zaś

chętnie uczestniczą we mszach św., korzystając systematycznie z sakramentu pokuty i Eucharystii. Świadczą o tym liczby udzielanych każdego roku komunii św., które sięgają z górą 40 tysięcy. Śmiało można napisać, że parafia w Warnicach jest jedną z najprężniej działających wiejskich wspólnot parafialnych w archidiecezji szczecińsko-kamieńskiej.

Bibliografia

Źródła archiwalne

Archiwum Kurii Metropolitalnej Szczecińsko-Kamieńskiej w Szczecinie

Teczka parafii pw. św. Michała Archanioła w Starym Przylepie.

Teczka parafii pw. NMP Matki Kościoła w Warnicach.

Teczka parafii pw. św. Józefa w Stargardzie Szczecińskim.

Archiwum Parafii pw. św. Józefa w Stargardzie Szczecińskim

Księga chrztów, lata od 1945–1957.

Archiwum Parafii pw. św. Michała Archanioła w Starym Przylepie

Dokument o stanie kościoła filialnego w Barnimie, 1967.

Dokument o stanie kościoła filialnego w Koszewie, 1967.

Dokument o stanie kościoła filialnego w Koszewku, 1967.

Dokument o włączeniu Barnima do parafii Stary Przylep, 1952.

Dokument poświęcenia kościoła w Barnimie, 1950.

Kronika parafialna, lata 1952–1976.

Archiwum Parafii pw. NMP Matki Kościoła w Warnicach

Akta parafialne, Dekrety.

Akta parafialne, Inwentarz kościoła parafialnego, 1977.

Akta parafialne, Inwentarz kościołów filialnych, 1977.

Akta parafialne, Sprawozdania duszpasterskie, 1977–2002.

Akta parafialne, Zalecenia powizytacyjne, 1984, 1988, 1992, 1996, 2001.

Akta parafialne, Zalecenia konserwatora zabytków w sprawie odbudowy kościoła parafialnego, 1974.

Akta parafialne, Kartoteki parafialne.

Kronika parafialna: t. 1: lata 1977–1981, t. 2: lata 1982–1999, t. 3: lata 1999 –.

Kronika poświęcona ks. Czesławowi Samplawskiemu.

Księga bierzmowania, 1984–2001.

Księga chrztów, 1977–2001.

Księga małżeństw, 1977–2001.

Księga zmarłych, 1977–2001.

Księga I Komunii Świętej, 1977–2001.

Księga namaszczenia chorych, 1977–2001.

Księga ogłoszeń, 1977–2001.

Archiwum Urzędu Gminy w Warnicach

Akta Urzędu Gminy, A. Gerlach – Josewicz, *Studium ruralistyczne gminy Warnice*, Szczecin 1996.

Akta Urzędu Gminy, Wykaz ludności USC, lata 1993 – 2000.

Akta Urzędu Gminy, *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Warnice*, Szczecin 1996.

Źródła drukowane

Jan Paweł II, *Encyklika „Ut unum sint”*, Kraków 1996.

Katechizm Kościoła Katolickiego, Poznań 1996.

Schematyzm Archidiecezji Szczecińsko-Kamieńskiej, Szczecin 2007.

Opracowania

Chmarzyński G., *O architekturze monumentalnej miast i architekturze wiejskiej*, w: *Pomorze Zachodnie*, red. J. Deresiewicz, t. 2, Poznań 1949, s. 394–408.

Dopierała B., *Polskie losy Pomorza Zachodniego*, Poznań 1970.

Filipowicz J., *Odbudowa i rozwój rolnictwa pyrzyckiego w latach 1945–1967*, „Zeszyty Pyrzyckie” (1971), t. 2, s. 203–223.

Ilnicki P., *25-lecie Parafii NMP Matki Kościoła w Warnicach*, Warnice 2002.

Kostynowicz R., *Kościoły Archidiecezji Szczecińsko-Kamieńskiej*, Szczecin 2002.

Kostynowicz R., Kamiński R., *Rozwój organizacji kościelnej na Pomorzu Zachodnim w latach 1945–1993*, w: *Droga Polski i Kościoła na Pomorze Zachodnie (X w.–1945 r.)*, red. M. Frankel, Szczecin 1995, s. 57–101.

Komorowska A., *Dziedzictwo Stargardu Szczecińskiego – Koszewko*, „Kościół nad Odrą i Bałtykiem” 20 (1993), s. 23.

- Komorowska A., *Dziedzictwo Stargardu Szczecińskiego – Koszewo*, „Kościół nad Odra i Bałtykiem” 21 (1993) s. 23.
- Kozłowski K., Wejman G., *Zarys związków Pomorza Zachodniego z Polską i dziejów Kościoła katolickiego na tej ziemi (X w.–1945 r.)*, w: *Droga Polski i Kościoła na Pomorze Zachodnie (X w.–1945 r.)*, red. M. Frankel, Szczecin 1995, s. 9–53.
- Lemcke H., *Die Bau- und Kunstdenkmaler der Regierungsbezirks, Stettin* 1906.
- Moderow H., *Die Evangelischen Geistlichen Pommerns von der Reformation bis zur Gegenwart*, Stettin 1906.
- Rymar R., *Granice i podziały administracyjne powiatu pyrzyckiego w latach 1945–1969*, „Zeszyty Pyrzyckie” (1970), t. 2, s. 127–137.
- Rymar E., *Kłęby przed wiekami*, „Gazeta Ziemi Pyrzyckiej” 4 (1987).
- Rymar E., *Szukamy zaginionych miejscowości*, „Gazeta Ziemi Pyrzyckiej” 7 (1996).

PARAFIA PW. MMP MATKI KOŚCIOŁA W WARNICACH W LATACH 1977–2018

Streszczenie

Nowy podział granic po zakończeniu II wojny światowej zburzył dotychczasowy porządek w całym kraju. Na tereny zamieszkałe przed wojną przez Niemców zaczęli też przybywać mieszkańcy z tzw. centralnej Polski, głównie ze względów ekonomicznych. Dla wielu przyjazd na Pomorze Zachodnie był tzw. nowym otwarciem. Do Warnic i okolicznych miejscowości pierwsi osadnicy, przybyli jesienią 1947 roku, zwłaszcza z powiatu końskiego na Kielecczyźnie, z okolic Płocka, z Rzeszowszczyzny i Lubelszczyzny. To właśnie ci ludzie, ubogaceni różnorodnymi tradycjami, położyli podwaliny pod wspólnotę parafii pw. NMP Matki Kościoła w Warnicach.

Warnicka parafia w 2018 roku obchodziła jubileusz 40-lecia istnienia. Jest ona doskonałym przykładem, w jaki sposób rozwijały się małe wspólnoty parafialne na terenie dzisiejszej archidiecezji szczecińsko-kamieńskiej. Świątynie parafii Warnice są dziś jej najbardziej zauważalną wizytówką. Przykościelne place są swoistymi perełkami w każdej miejscowości. Teren przy domu parafialnym i budynkach gospodarczych może służyć za przykład okolicznym gospodarstwom. Jednak parafia to nie tylko kościoły i budynki. Różnorodność form duszpasterskich, realizowanych w parafii ubogaca życie duchowe jej wiernych. Ci zaś chętnie uczestniczą we mszach św., korzystając systematycznie z sakramentu pokuty i Eucharystii. Świadczy o tym liczba udzielanych każdego roku komunii świętych, która sięga z górą 40 tysięcy. Śmiało można napisać, że parafia w Warnicach

jest jedną z najprężniej działających wiejskich wspólnot parafialnych w archidiecezji szczecińsko-kamieńskiej.

Słowa kluczowe: Warnice, parafia, kościoły, kapłani, wierni, organizacja

THE BLESSED VIRGIN MARY, MOTHER OF THE CHURCH PARISH IN WARNICE IN THE YEARS 1977–2018

Summary

With the end of World War II, the new division of borders destroyed the previous order throughout the country. To the areas inhabited by the Germans until the end of the war, also people from the so-called Central Poland began to arrive. They came here mainly for economic reasons. For many, the arrival to Western Pomerania was the so-called new opening. The first settlers arrived to Warnice and neighbouring villages in autumn 1947. They came mainly from the Końskie district in the Kielce region, from the vicinity of Płock, and from the Rzeszów and Lublin regions. It is these people enriched with various traditions that laid the foundations for the community of the Blessed Virgin Mary, the Mother of the Church Parish in Warnice.

The Warnice parish last year celebrated the 40th anniversary of its existence. It is a perfect example of how small parish communities developed in the present-day Szczecin-Kamień Archdiocese. The temples of the Warnice parish are today its most notable showcase. The church squares are peculiar pearls in every village. The area next to the parish house and outbuildings can serve as an example for the surrounding farms. However, the parish is not just churches and buildings. The variety of pastoral work forms implemented in the parish enriches the spiritual life of its faithful. They willingly participate in Holy Masses, regularly making use of the sacrament of penance and the Eucharist. This is evidenced by the number of Holy Communion given each year, which reach over 40,000. It is safe to write that the parish in Warnice is one of the most active, rural parish communities in the Szczecin-Kamień Archdiocese.

Keywords: Warnice, parish, churches, priests, the faithful, organisation